

ПРОБЛЕМА АКТИВІЗАЦІЇ ПРОВЕДЕННЯ ОЗДОРОВЧО-СПОРТИВНОЇ РОБОТИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Анотація

В статті висвітлюються основні проблеми оздоровчо-спортивної роботи в початковій школі. Розглядаються шляхи її активізації завдяки співпраці всіх складових цього процесу.

Аннотация

В статье освещаются главные проблемы оздоровительно-спортивной работы в начальной школе. Рассматриваются пути её активизации благодаря сотрудничеству всех составляемых этого процесса.

Annotation

The article deals with the development of the abilities of a child's body and the development of physical qualities young schoolchildren. It also discusses considerations which must be taken in process of organizing health - improvement activities in primary school.

Більшість науковців звертають увагу на те, що сьогодні вчитель в основному зорієнтований на суворо-регламентовану, репродуктивну діяльність. Всі вони одностайно констатують бідність арсеналу засобів і способів виховного впливу, складнощі у досягненні цілей виховання з метою активізації оздоровчо - спортивної роботи у початкових класах. Значна частина підкреслює фактор байдужого ставлення вчителів початкових класів до фізичного виховання дітей, невміння, а часто небажання вчителів фізичної культури та класоводів організувати систематичну оздоровчу роботу з молодшими школярами. І з ними важко не погодитись. З іншого боку, навіть в умовах нинішніх соціально-економічних перетворень в Україні, наша держава декларує, що здоров'я української нації належить до рангу пріоритетних ідеалів і національних інтересів.

Здавалося б, що з позицій сьогодення, враховуючи те, що у нас відмічається прогресуюче погіршення стану здоров'я школярів, втому числі і дітей молодшого шкільного віку повинні запрацювати на повну потужність концептуальні положення в напрямку здійснення оздоровчо-спортивної роботи в умовах врахування здоров'язберігаючих технологій, які визначені Національною доктриною розвитку освіти України (2002 р.) та Національною доктриною розвитку фізичної культури і спорту (2004 р.). Адже посилення оздоровчої функції фізичної культури в початкових класах повинно мати за мету створення для дитини здоров'язберігаючого середовища, що потребує переосмислення мети, змісту і завдань як підготовки майбутніх вчителів фізичної культури так і перепідготовки вчителів, які вже працюють в початковій школі.

Водночас у підготовці вчителів фізичної культури до оздоровчо-спортивної роботи існує суперечність між вимогами суспільства до вчителя як координатора здоров'язберігаючої освіти і між недостатнім осмисленням і узагальненням цього процесу в педагогічній науці. За масовістю підготовки вчителів фізичної культури губиться індивідуально-творча особистість, яка може взяти на себе уже на першому етапі в початковій школі, весь вантаж організації оздоровчо-спортивної роботи. А традиційний зміст, форми і методи підготовки вчителів фізичного виховання у вузах гальмують перехід на нові моделі навчально-виховного процесу [1,4].

Питання проведення оздоровчо-спортивної роботи висвітлено у наукових дослідженнях Дмитренко С.М. 1998 р., Завацького В.І. 1998р., Чижика В.В. 1996 р. та ін.. Автори приділяли увагу найрізноманітнішим оздоровчим заходам, але щоб досягти суттєвих результатів у цьому напрямку вкрай необхідні принципово нові підходи, засоби й технології. Вони мають максимально відповідати особливостям кожної дитини, сприяти повній реалізації її інтересів, нахилів і здібностей.

Сьогоднішня початкова школа потребує розробки та втілення комплексної системи науково обґрунтованих щоденних оздоровчих заходів протягом року, які б сприяли зміцненню здоров'я дитини [2,5].

Але слід пам'ятати, що успішне вирішення цієї проблеми можливе лише за умови співпраці батьків, вчителя, класовода, психолога, медичного працівника, шкільного тренера, організатора позакласної

роботи і директора школи, спрямованої на виховання фізично і психічно здорового покоління. Ця співпраця повинна передбачати:

- попереднє вивчення загальних тенденцій стану здоров'я дітей молодшого шкільного віку;
- розробку науково обґрунтованих оздоровчо-спортивних заходів;
- аналіз стану підготовленості вчителів та класоводів до оздоровчо-спортивної роботи;
- консультування вчителів і батьків з питань залучення дітей до оздоровчо-спортивних занять (виступи на батьківських зборах, проведення пізнавальних лекцій, випуск стіннівок, використання наочної агітації, проведення індивідуальних бесід, допомога в складанні оздоровчих комплексів);
- оптимізація шкільного розкладу з урахуванням денної і тижневої динаміки працездатності дитини;
- обов'язкового проведення гімнастики до початку занять;
- оптимізація розумової працездатності учнів на інших уроках за допомогою фізкультурних хвилинки і динамічних пауз;
- проведення рухливих ігор під час перерв, на прогулянках, після уроків;
- проведення оздоровчо-спортивних релаксаційних занять;
- максимальне залучення до бажаних до занять у спортивних секціях;
- приведення робочих місць до вимог гігієнічних норм;
- проведення занять ЛФК і масажу для корекції порушень опорно-рухового апарату дітей;
- організація і проведення спортивних свят та інших позашкільних спортивних змагань та заходів.

Заслужує на увагу розроблений комплекс оздоровчих заходів для дітей молодшого шкільного віку у гімназії №1 м. Суми. Колектив гімназії ґрунтовно займається розробкою і реалізацією комплексних оздоровчих програм і має певні позитивні результати. Цей досвід має право на поширення серед вчителів фізичного виховання в початковій школі [2]. Тому що позитивно вплинув на розвиток психофізичних показників. Адже оздоровчо-спортивні заходи в режимі навчальної програми потребують серйозного удосконалення і розвитку. Вчителі в умовах сьогодення повинні чітко визначити конкретні

умови, що забезпечують оздоровчий і виховний ефект цих заходів. Перед вчителем постає проблема розробки і впровадження оздоровчого комплексу для зміцнення адаптаційних можливостей дітей молодшого шкільного віку [5,6].

Оздоровчий комплекс в режимі навчального дня повинен зайняти значне місце в професійній перепідготовці вчителя. Він повинен конкретно визначити умови, що забезпечують спортивно-оздоровчий і виховний ефект цих заходів. До таких умов ставлять відповідність всіх приміщень для занять санітарно - гігієнічним вимогам, участь усього педагогічного колективу школи та батьків, оптимальність психофізичного навантаження, культура фізичного виховання, доступність пояснень, новизна, емоційність, музичне оформлення, і постійне підтримання інтересу дітей.

Акцент робиться на активний відпочинок дітей, як невимушену форму рухової активності. Гімнастика до занять, фізкультурні хвилинки, рухливі ігри на перервах, прогулянки, нетривалі походи, позакласні і позашкільні масово - спортивні ігри дають змогу оптимізувати функціональний стан організму дитини і забезпечити стійку стабілізацію навчального процесу її працездатності [3,7].

Головна з основних вимог у процесі цієї діяльності - чітка орієнтація на індивідуальні особливості і можливості дитини. Заходи щодо формування вмінь молодших школярів у сфері оздоровчо-спортивної роботи потребує розвитку самовиховання, закладання елементів самоосвіти фізичного загартування, тренування в улюбленому виді спорту, спираючись на приклади життя відомих спортсменів [1].

У здійсненні самовиховання учнів початкових класів зусилля вчителя повинно бути націлено на організацію засвоєння дітьми спеціального досвіду фізкультурно-оздоровчої практики. При цьому досить важливо врахувати, що особисте самовиховання в колективі, виховання самостійності, відповідальності і уміння працювати над собою - найважливіші фактори, без яких розпочати дану роботу неможливо.

Література:

1. Бех І.Д. *Виховання особистості: У 2 кн. Кн. 1: Особистісно орієнтований підхід: теоретико-технологічні засади: Навч. -метод, видання.* - К: Либідь, 2003. - 280 с.

2. Ганц О. М. Особливості фізичного розвитку дітей молодшого шкільного віку // Матеріали II всеукраїнської науково-практичної конференції "Концепція підготовки спеціалістів фізичної культури в Україні". - Луцьк: Вежа, 1996. - С. 378-381.

3. Данилко М. Т. Зміст і структура основних видів діяльності вчителя фізичного виховання//36. наук. пр. під ред. Єрмакова С.С. - Харків: ХХПІ, 2001. - №28. - С. 24-32

4. Дубогай О.Д. Особисто-орієнтовані підходи у фізичному вихованні школярів // Фізична культура, спорт та здоров'я нації: Збірн. наук, праць. -Ч.І. - Київ-Вінниця, 1998. - С. 32-36.

5. Іванова Л. І. Фізкультурно-оздоровча спрямованість підготовки майбутніх учителів фізичної культури // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. - Харків, ХДАДМ (ХХПІ). - 2006. - №4. - С. 57-58.

6. Іванова Л. І. Сучасні підходи до професійної підготовки майбутнього вчителя фізичної культури//Педагогічний процес: теорія і практика: 36. наук. пр. - К.: Міленіум, 2006. -Вип. 1. - С. 63-73.

7. Нісімчук А. С., Падалка О.С., Шпак О. Т. Сучасні педагогічні технології. - К: Просвіта, 2000. — 368 с.